

EURÓPAI UNIÓ

ROMÁNIA KORMÁNYA

Környezetvédelmi és
Erdészeti Minisztérium

posmediu

2007 - 2013

Strukturális Alapok
2007-2013

Befektetünk a környezetbe. Hiszünk a jövőben.

Nem várjuk meg

az utolsó pillanatot!

A Környezetvédelmi Operatív Program Irányító Hatósága

Bevezető

Románia EU-csatlakozása megteremtette az európai uniós pénzalapok lehívásának lehetőségét. A központi-, regionális-, megyei- és helyi önkormányzatok számára nemcsak kihívást, hanem úrendkívüli felelősséget jelentett az EU-s pályázatok elkészítése, az európai pénzek lehívása.

A Környezetvédelmi Operatív Program tulajdonképpen olyan „zöld befektetés”, amely összesen 5,6 milliárd euró értékben támogat víz-, szennyvíz-, távfűtés-, biodiverzitás és környezetvédelemre vonatkozó terveket.

Az európai pénzalapok lehívása elsődleges prioritás Románia számára. A tervek előkészítése, megvalósítása a Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium, az Irányító Hatóság, illetve a projektek kedvezményezettjei, megyei tanácsok helyi közösségek képviselői szoros együttműködésének eredménye.

A romániai Környezetvédelmi OP Európában első helyen áll a nagy hordederejű projektek leszerződését illetően, de mindannyian tudatában kell lennünk annak, hogy a neheze, ezen tervek megvalósítása, csak ezután következik. A Községi Fejlesztési Társulások és a projektekben felelősséget viselő szereplők pro-aktív viszonyulása, irányító és lebonyolító képességeik javítása nélkül az európai alapok lehívása csupán terv marad. Románia jelentős európai összegeket veszíthet.

De, ki ne szeretne Románia XXI. századában tiszta környezetben élni, ki ne vágya az európai szabványoknak megfelelő, fejlett infrastruktúrára, hulladékkezelő rendszerre, modern víz- és szennyvízhálózatra?

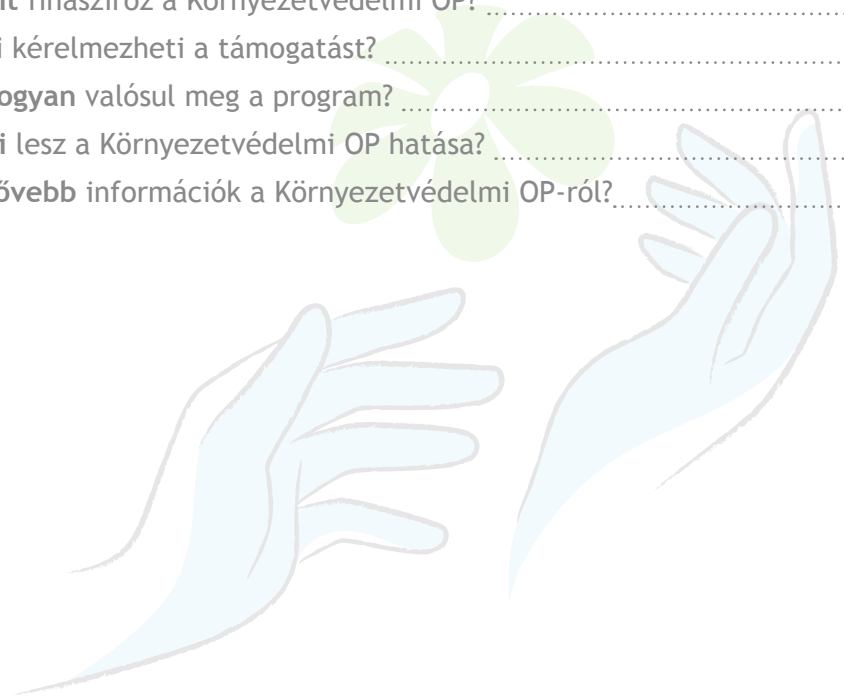
A felelősségtudat kell irányítsa valamennyiünk cselekedetét, így a „Befektetünk a környezetbe. Hiszünk a jövőben”. jelszó szándékunk szerint nem pusztán üzenet, hanem konkrét eredményeink összességéül kerül be a köztudatba egy tiszta ország érdekében.

Borbély László, környezetvédelmi és erdészeti miniszter

Tartalom

Rövidítések	4
Mi a Környezetvédelmi Operatív Program?	6
Miért szükséges a Környezetvédelmi OP?	8
Mit finansíroz a Környezetvédelmi OP?	10
Ki kérelmezheti a támogatást?	22
Hogyan valósul meg a program?	24
Mi lesz a Környezetvédelmi OP hatása?	26
Bővebb információk a Környezetvédelmi OP-ról?	28

Rövidítések

ADI	Közösségi Fejlesztési Társulás
AMPOS Mediu	A Környezetvédelmi Operatív Program Irányító Hatósága
ANAR	„Román Vizek” Országos Hatóság
APM	Környezetvédelmi Ügynökség
ARPM	Regionális Környezetvédelmi Ügynökség
CNSR	Nemzeti Stratégiai Referenciakeret
FC	Kohéziós Alap
FEDR	Európai Regionális Fejlesztési Alap
MMP	Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium
ONG	Nemkormányzati Szervezet
POS Mediu	Környezetvédelmi Operatív Program
PND	Nemzeti Fejlesztési Program
UE	Európai Unió

Mi a Környezetvédelmi Operatív Program?

Mi a Környezetvédelmi Operatív Program?

A Környezetvédelmi Operatív Regionális Fejlesztési Alapból Program (Környezetvédelmi OP) (FEDR) és a Kohéziós Alapból (FC) Románia 7 Operatív Programjának egyike, amelyet az Európai Unió a 2007-2013 időszakban a Konvergencia célirány keretében finanszíroz.

A Környezetvédelmi OP a legfontosabb környezetvédelmi program, amely vízellátási-, csatornázási rendszerek, szennyvíztisztító telepek építését, hulladékgazdálkodási, történelmileg szennyezett területek rehabilitációját, elavult fűtési rendszerek korszerűsítését, természetvédelmi, árvízvédelmi és tengerparti erózió elleni tervek megvalósítását finanszírozza.

Az erre szánt költségvetés 5,6 milliárd euró, ebből 4,5 milliárd eurót az Európai Unió biztosít vissza nem térítendő támogatásként. Románia önrésze pedig 1,1 milliárd euró. Az EU-s finanszírozás a

származik.

A programot a Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium dolgozta ki, a Környezetvédelmi Operatív Program Irányító Hatósága (AM Környezetvédelmi OP) által. Az előkészítő munkálatokban résztvettek: központi és helyi hatóságok, civil szervezetek, munkaadói és szakmai szövetségek, országos ügynökségek, kutatási intézmények, az Európai Bizottság képviselői stb. A program irányításáért a Környezetvédelmi Operatív Program Irányító Hatósága, valamint Románia gazdasági-fejlesztési régiói szintjén létrehozott 8 Közreműködő Szervezet fele.

MI?

Mi a Környezetvédelmi Operatív Program?

Miért szükséges a Környezetvédelmi OP?

Környezetvédelmi szempontból Románia folyamatos kihívásoknak van kitéve, számos tényező befolyásolja a lakosság életminőségét. A 2007-es adatok azt mutatják, hogy a lakosság csupán 52%-ának volt hozzáférése az ivóvíz és csatornázási rendszerhez; a települések többségében a hulladék gyűjtése és raktározása nem megfelelő módon történt, veszélyeztetve a lakosság egészségét; az elavult fűtési rendszerek jelentősen szennyezik a levegőt; több növény- és állatfajt a kihalás veszélye fenyeget. Továbbá, a hagyományos energiaforrások túlzott használata, a folyómedrekben eszközölt építkezések és a nem megfelelő duzzasztások miatt fokozódott az árvízveszély, ugyanakkor a Fekete-tenger partjának erózióját okozta.

A Környezetvédelmi OP célja ezen gondok orvoslása, figyelembevétel a helyi sajátosságokat.

A program végrehajtásának időszaka 2007-2013, de az ezt követő időszakot is meghatározza a fejlődési folyamat. Románia olyan befektetések megvalósítása előtt áll, amelyek a környezetvédelmi infrastruktúra tartós fejlődését segítik elő.

Miért?

MIÉRT szükséges a Környezetvédelmi OP?

Mit finanszíroz a Környezetvédelmi OP?

A Környezetvédelmi OP 6 Prioritás Tengelyre épül. A Technikai Segítségnyújtás Prioritás Tengely pedig a program irányításáért felelős Irányító Hatóság és a Környezetvédelmi OP Közreműködő Szervezet tevékenységét hivatott könnyíteni. A Környezetvédelmi OP Prioritás Tengelyei:

■ **1. Víz/szennyvíz** - víz- és csatornahálózatok bővítése, szennyvíztisztító telepek és vízkezelő telepek építése és korszerűsítése;

■ **2. Hulladékgazdálkodás** - környezetbarát hulladéktárolók építése, válogató-, komposztáló-, átrakóállomások, mechanikai-biológiai hulladékkezelő állomás létrehozása, a városi nem megfelelő hulladéklerakatok bezárása, szelektív hulladékgyűjtéshez szükséges konténerek és tárolók beszerzése, hulladékszállító eszközök, válogató- és újrahasznosító berendezések biztosítása.

■ **3. Fűtés** - mvárosi távfűtési rendszerek korszerűsítése: kazánok, turbinák és távfűtési hálózatok felújítása, a mérési

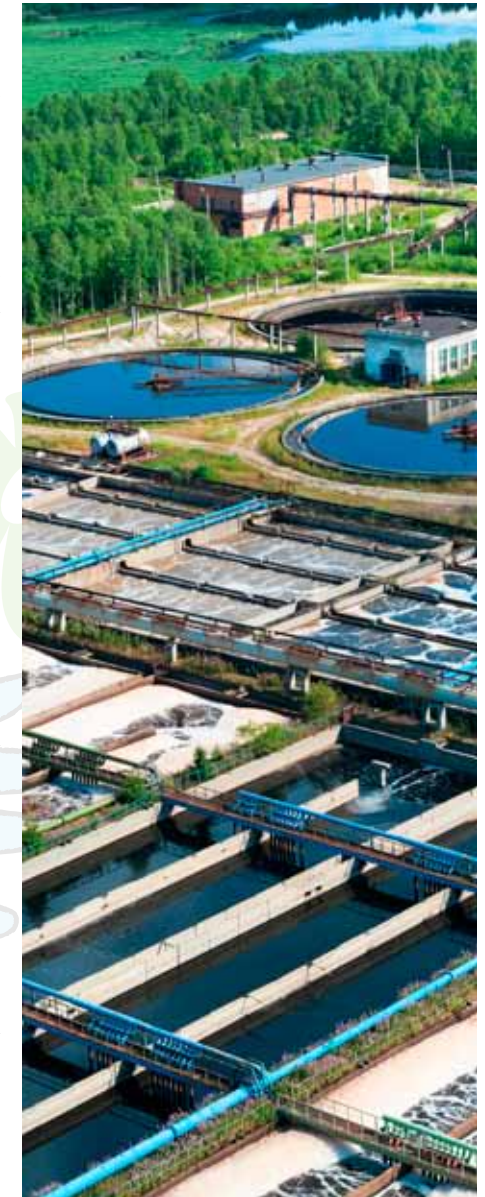

rendszer korszerűsítése, stb.

■ **4. Természet-védelem** - természetvédelmi területek adminisztrációja és megőrzése (rezervátumok, természetvédelmi parkok, stb.), tanulmányok, menedzsmenttervek és természetvédelmi területek megőrzési intézkedéseinek kidolgozása, a védett területek, valamint az ott található növény- és állatfajták feltérképezése, tájékoztatás, a lakosság tudatosítása a természetvédelem és a biodiverzitás témakörökben.

■ **5. Árvízvédelem** és tengerpart - gátak és egyéb árvízvédelmi rendszerek kiépítése az árvízkarok csökkentése érdekében, árvizek megelőzése, előntés-veszélyességi térképek elkészítése, a Fekete-tengeri partszakasz bővítése és a tengerparti erózió csökkentése, megállítása.

■ **6. Technikai segítségnyújtás** - a rendszer kialakítása, megerősítése, a Környezetvédelmi OP gyakorlatba ültetésének monitorizálása, ellenőrzése és értékelése, valamint a Környezetvédelmi OP-on keresztül nyert európai támogatás átláthatóságának biztosítása.

A beavatkozási területek meghatározásakor az **1-es Prioritás Tengely - „Víz és szennyvíz rendszerek bővítése és korszerűsítése”** szerint Románia csatlakozásának időpontjában érvényes problémák közül a következők voltak meghatározóak: hiányos víz- és szennyvíz infrastruktúra, a csatornázási és szennyvízkezelő telepek hiánya egyes körzetekben, a víz- és csatornahálózat kezelésén kívül más tevékenységet is folytató kisüzemek nagy száma.

A Környezetvédelmi OP 1-es Prioritás Tengelye által támogatott regionális programok a felsorolt problémák megoldását biztosítják.

Az elszámolásra jogosult befektetések rendeltetése: víz- és csatornahálózatok bővítése/ korszerűsítése, szennyvíztisztító telepek építése/korszerűsítése, a közbiz és közcsatornázási szolgáltatás minőségének javítása, elfogadható árak biztosítása a lakosság számára.

Ezen projektek sikeres megvalósításában nélkülözhetetlen az érintett helyi önkormányzatok közötti együttműködés az infrastruktúra megyei/regionális szintű fejlesztési stratégiájának kidolgozásakor. Szükséges a Közösségi Fejlesztési Társulások kialakítása, valamint a Regionális Működtető (Regionális Vízmű)

létrehozása, amely a befektetések megvalósításáért és a víz/ szennyvíz szolgáltatás kezeléséért felel.

Tekintettel a kedvezményezett önkormányzatok hiányos tapasztalatára az EU-s pályázatok készítése téren, valamint az európai támogatások lehívásának és felhasználásának határidős kényszerére, az Irányító Hatóság már az előcsatlakozási időszakot megelőzően technikai segítségnyújtás projektek megvalósítását kezdeményezte. Célja a finanszírozási kérelmek, a Master Plan, a Megvalósíthatósági Tanulmány, a Költség-Haszon Elemzés stb. előkészítése. Ez

a projekt-portfólió az ország minden megyéjét lefedi. A projekteket a Környezetvédelmi OP irányító hatóságának szakértői csoportja értékeli és rangsorolja, annak függvényében hogy a finanszírozási kérelmek a folyamat mely szakaszában vannak (a dokumentumok megszerzésének állapota, az intézményes keret kialakítása, annak hatékonysága, stb).

Komplex, illetve olyan projektek esetében, amelyeknek értéke meghaladja az 50 millió eurót a támogatási kérelmeket a Környezetvédelmi OP Irányító Hatósága továbbítja az Európai Bizottsághoz jóváhagyás végett.

2-es Prioritás Tengely: „Az integrált hulladékmenedzsment megvalósítása és a történelmi szennyezett területek rehabilitációja”

Románia több településén a hulladékot az európai környezetvédelmi jogszabályoknak nem megfelelő helyen gyűjtik és tárolják. a települések nem EU-konform hulladéklerakatainak bezárását célozza.

A Környezetvédelmi OP a környezetbarát hulladéktárolók és válogatóállomások-, komposztáló-, átrakó-, mechanikus-biológiai hulladékkezelő berendezések létrehozását, valamint a szelektív hulladékgyűjtéshez szükséges konténerek és tartályok-, hulladékszállító-, és újrahasznosító

A tervek sikeres megvalósítása érdekében, ezúttal is elengedhetetlen a regionális megközelítés, a helyi hatóságok együttműködése.

A finanszírozási kérelmek előkészítése technikai segítségnyújtással valósult meg. A kérvénycsomag magába foglalja a megyei Master Plan-okat,

Megvalósítási Tanulmányokat, Költség-Haszon Elemzést stb. A teljes projekt portfólió több mint 30 megyére terjed ki.

A 2-es prioritás tengely a történelmi, a környezetvédelmi tényezőket figyelmen kívül hagyó gazdasági tevékenységek következményeként szennyezett területek rehabilitációjára is vonatkozik.

A történelmi szennyezett területek megtisztítását szorgalmazó országos stratégia kidolgozása következményeként a minisztérium az Országos Környezetvédelmi Alapból jelentős összeget különített el. A kísérleti rehabilitációs projektek 5 területet céloznak.

Az érintett helyszínek kiválasztása a következő kritériumok alapján történt: az adott területeken szüneteljen az ipari tevékenység, önkormányzati köztulajdonban legyenek az érintett területek, illetve rendezett legyen a tulajdonjog. A kiválasztott területen a korábbi tevékenységek

tartósan megmaradó szerves anyagokkal történő szennyezést okoztak. Ugyanakkor az is fontos szempont a kettős finanszírozás elkerülése végett, hogy korábban nem fordítottak támogatást a terület ökológizálására.

A következő települések részesülnek a Környezetvédelmi Alap támogatásában: Crângurile, Câmpina, Torda és Marosvásárhely.

3-as Prioritás tengely: „Városi távfűtési berendezések okozta szennyezés csökkentése”

Az elavult városi távfűtési rendszerek jelentősen hozzájárulnak a levegő szennyezéséhez, rontják a környezet minőségét, valamint károsan hatnak a lakosság egészségére. Az európai pénzalapok lehívásával lehetőség nyílik a távfűtési rendszerek rehabilitációjára, korszerűsítésére.

Akárcsak az előző Prioritás Tengelyek esetében, a Környezetvédelmi OP Irányító Hatósága elkezdte az ágazatra vonatkozó projektek előkészítését, szigorú kritériumok alapján kijelölte azokat a településeket, amelyek a finanszírozási kérelmek kidolgozása során műszaki támogatásban részesülnek.

Minden esetben kizáró feltétel volt az, hogy a távhő szolgáltató kizárólag a helyi önkormányzat tulajdonát képezze, illetve az önkormányzatnak közép- és

hosszútávú fenntartható fűtési stratégiát kellett felmutatnia. Továbbá azok a települések részesültek előnyben, ahol az önkormányzatok a kazánházak európai szabványokhoz való felzárkózáshoz szükséges lépések egy részét már megtették. Az elfogadott projekteket a következő megyei jogú városban ültetik gyakorlatba: Temesvár, Jászvásár, Bákó, Focșani, Nagyvárad, Botoșani, Râmnicu-Vâlcea.

4-es Prioritás Tengely: „Megfelelő természetvédelmi menedzsment rendszerek életbe léptetése”

Az utóbbi évtizedekben a természeti erőforrások túlzott kiaknázása, valamint az élőhelyek feldarabolása negatív hatást gyakorolt Románia természeti örökségére. Emiatt, Románia közismert biodiverzitása ellenére számos növény- és állatfajta a kihalás veszélye fenyeget.

Ilyen körülmények között, a természetvédelmi területeken Romániának számos intézkedést kellett megtennie.

A 4-es prioritás tengely célja a védett területek megfelelő menedzsmentjének alkalmazása, az élőhelyek és fajok-, a biodiverzitás megőrzésének elősegítése, a természeti erőforrásokkal való visszaélés megakadályozása, valamint a környezetvédelmi tudatosítás.

A Környezetvédelmi OP Közreműködő Szervezetei felelnek a projektek értékeléséért, míg a Környezetvédelmi OP Irányító Hatósága felel azok végleges kiválasztásáért.

5-ös Prioritás Tengely: „A természeti katasztrófák megelőzését szolgáló infrastruktúra kiépítése az érintett területeken”

A klímaváltozás, a nagymértékű erdőirtás, a folyómedrek törvénytelen beépítése, a hatástanulmányok nélküli végzett duzzasztások fokozták az árvízveszélyt Romániában, illetve a Fekete-tenger partjának erózióját okozták. Az utóbbi évek árvizei emberáldozatot követeltek, valamint csaknem 3 milliárd eurós anyagi kárt okoztak, ezért Romániának fontos lépéseket kellett tennie árvízmelegelőzés, katasztrófa-elhárítás tekintetében. Ugyanez érvényes a tengerparti erózió okozta károk felszámolására, illetve a folyamat megállítására is.

A projektek értékelése és kiválasztása a Környezetvédelmi OP Irányító Hatóság feladata, ezidáig 11 projekt került jóváhagyásra.

A 5-es prioritás tengely által finanszírozott projektek célja az árvízvédelmi infrastruktúra létesítése, a kockázati térképek kidolgozása, tervek és intézkedések megvalósítása, beleértve a tájékoztatást és

6-os Prioritás Tengely: „Technikai segítségnyújtás”

Célja a Környezetvédelmi OP hatékonyságának növelése, az Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezetek intézményi kapacitásának növelése által, a tervezési, monitorizálási, értékelési és a tervek ellenőrzési tevékenységeinek finanszírozása, a Környezetvédelmi OP keretében szükséges népszerűsítő és tájékoztató tevékenységek biztosítása.

A projekt keretében zajló képzések hozzájárulnak a tapasztalatok széleskörű népszerűsítéséhez, illetve a beruházás promoválásához. A projekt érintettjei, a potenciális kedvezményezettek a Környezetvédelmi OP által finanszírozott képzéseken, kerekasztal-beszélgetéseken, események keretén belül szerezhettek tudomást a beruházás hatásáról, a Strukturális és Kohéziós Alapok nyújtotta támogatási lehetőségekről, illetve a rendszer átláthatóságáról.

KI kérelmezheti a támogatást?

Ki kérelmezheti a támogatást?

A Környezetvédelmi OP által finanszírozott projektek nagy közösségeket érintenek, fontos pénzügyi források bevonását és gyűjtését, valamint a helyi szükségletek ismeretét feltételezik.

Kedvezményezettek:

- **1-es Tengely:** regionális vízszolgáltatók;
- **2-es Tengely:** megyei tanácsok;
- **3-as Tengely:** helyi önkormányzatok és megyei tanácsok;
- **4-es Tengely:** védett területek kezelői és védnökei, regionális és helyi környezetvédelmi ügynökségek, közintézmények és helyi önkormányzatok, civil szervezetek, kutatási intézmények, egyetemek, múzeumok;
- **5-ös Tengely:** „Román Vizek” Országos Hatóság;
- **6-os Tengely:** a Környezetvédelmi OP Irányító Hatósága és Közreműködő Szervezetek.

Hogyan?

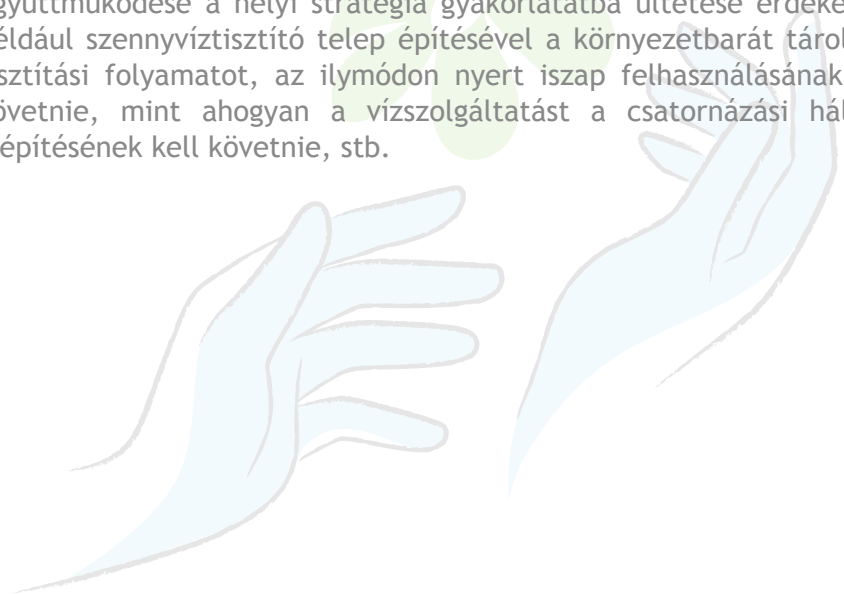
HOGYAN valósul meg
ez a program?

Hogyan valósul meg ez a program?

A program sikerének előfeltétele a hatékony partnerségek kialakítása a korábban megnevezett szereplők között. A Környezetvédelmi OP kidolgozása ezek javaslatai alapján valósult meg, a program, valamint a támogatásra kiválasztott projektek lebonyolítása szoros együttműködést feltételez.

A projektek hatékonyságához szükséges az érintett megyék szoros együttműködése a helyi stratégia gyakorlatba ültetése érdekében. Például szennyvíztisztító telep építésével a környezetbarát tárolási-, tisztítási folyamatot, az ilymódon nyert iszap felhasználásának kell követnie, mint ahogyan a vízszolgáltatást a csatornázási hálózat kiépítésének kell követnie, stb.

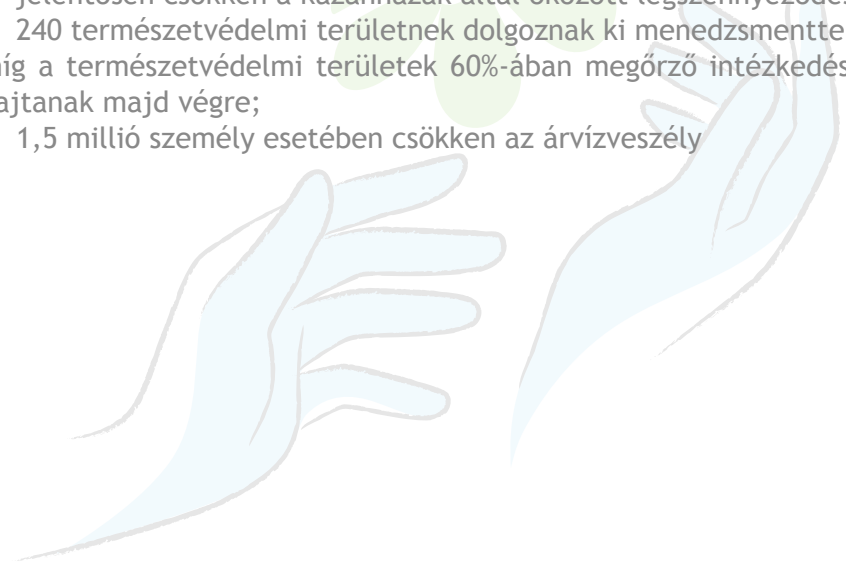
MI a Környezetvédelmi
OP hatása?

Mi a Környezetvédelmi OP hatása?

A finanszírozást nyert projektek vitathatatlanul pozitív értelemben befolyásolják a lakosság életminőségét.

- a települések víz- és csatornázási rendszerekhez való csatlakozása regionális szinten eléri a 70%-ot;
- széles skálán történik az újrahasznosítható hulladékok szelektív gyűjtése és 30 megyében környezetbarát hulladéktárolók épülnek. 7 megyében már léteznek környezetbarát tárolók, más hulladékgazdálkodási integrált rendszerbe való befektetések révén;
- jelentősen csökken a kazánházak által okozott légszennyeződés;
- 240 természetvédelmi területnek dolgoznak ki menedzsmenttervet, míg a természetvédelmi területek 60%-ában megőrző intézkedéseket hajtanak majd végre;
- 1,5 millió személy esetében csökken az árvízveszély

**BŐVEBB információ a
Környezetvédelmi OP-ról?**

Bővebb információ a Környezetvédelmi OP-ról?

A program honlapján:
www.posmediu.ro

Elérhetőségek:

Környezetvédelmi OP Irányító Hatóság:

Mălina FRĂTEANU, kommunikációs tanácsadó
Victor IONESCU, kommunikációs tanácsadó
Calea Șerban Vodă, nr 30-32, sectorul 4, București
tel.: 021-300 62 50
fax: 021-316 07 78
e-mail: malina.frateanu@posmediu.ro
victor.ionescu@posmediu.ro

Bákói Közreműködő Szervezet - 1 sz. Észak-keleti Régió:

Miruna POȘTARU, kommunikációs tanácsadó
B-dul Ioniță Sandu Sturza, nr. 78, Bacău
tel./fax: 021-300 63 82/ 0234-515 501
e-mail: miruna.postaru@posmediu.ro

Galați-i Közreműködő Szervezet - 2 sz. Dél-keleti Régió:

Nicoleta Doina RADU, kommunikációs tanácsadó
Str. Portului, nr. 23, Galați
tel.: 021-300 63 92
fax: 0236-325 515
e-mail: nicoleta.radu@posmediu.ro

Pitești-i Közreműködő Szervezet - 3 sz. Dél-Munténia Régió:

Bogdan BADEA, kommunikációs tanácsadó
 Str. Craiovei nr. 32, Pitești
 tel./fax: 021-300 63 32/ 0248-211 433
 e-mail: bogdan.badea@posmediu.ro

Craiova-i Közreműködő Szervezet - 4 sz. Dél-nyugati Régió:

Dan MITREA, kommunikációs tanácsadó
 Str. Amaradia nr. 93-95, Craiova
 tel./fax: 021-300 63 42/ 0351-442 284
 e-mail: dan.mitrea@posmediu.ro

Temesvári Közreműködő Szervezet - 5 sz. Nyugat Régió:

Anca COLCERIU, kommunikációs tanácsadó
 Bd. Liviu Rebreanu nr. 18-18A, Timișoara
 tel.: 021-300 63 52
 fax: 0256-226 675
 e-mail: anca.colceriu@posmediu.ro

Kolozsvári Közreműködő Szervezet - 6 Észak-Nyugati Régió:

Nicu ROZENBERG, kommunikációs tanácsadó
 Str. Minerilor nr. 47, Cluj-Napoca
 tel.: 021-300 63 62
 fax: 0364-101 875
 e-mail: nicu.rozenberg@posmediu.ro

Nagyszebeni Közreműködő Szervezet - 7 Központi Régió:

Valerica PETRUȚA, kommunikációs tanácsadó
 Str. Cristian nr. 21, Sibiu
 tel.: 021-300 63 72
 fax: 0269-211 512
 e-mail: valerica.petruta@posmediu.ro

Bukaresti Közreműködő Szervezet - 8 sz. Bukarest-Ilfov Régió:

Mariana IONESCU, kommunikációs tanácsadó
Calea Șerban Vodă, nr 30-32, sectorul 4, București
tel.: 021-300 63 22
fax: 021-316 07 78
e-mail: mariana.ionescu@posmediu.ro

Környezetvédelmi Operatív Program.

Kiadó: A Környezetvédelmi Operatív Program Irányító Hatóság

Kiadva: Július 2011

„Az anyag az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával készült”

A kiadvány nyomtatására újrahasznosított papírt használtak.